

INFORMACJA DODATKOWA DO SPRAWOZDANIA FINANSOWEGO
BANKU SPÓŁDZIELCZEGO W PIASECZNIE ZA OKRES
OD 1 STYCZNIA 2016 ROKU DO 31 GRUDNIA 2016 ROKU

I. Wprowadzenie do sprawozdania finansowego Banku Spółdzielczego w Piasecznie za 2016 rok.

1. Bank Spółdzielczy w Piasecznie z siedzibą w Piasecznie przy ul. Kościuszki 23 jest wpisany do Rejestru Przedsiębiorców w Sądzie Rejonowym dla miasta stołecznego Warszawy, XIV Wydział Gospodarczy Krajowego Rejestru Sądowego pod numerem KRS 0000057537. Bank prowadzi działalność na podstawie statutu i udzielonych zezwoleń Komisji Nadzoru Finansowego.
2. Sprawozdanie finansowe obejmuje okres od 01.01.2016 r. do 31.12.2016 r.
3. Sporządzone sprawozdanie finansowe jest sprawozdaniem samodzielnym. Bank posiada jednostki operacyjne (odziały i filie), które nie sporządzają samodzielnie sprawozdań finansowych.
4. Sprawozdanie finansowe zostało sporządzone przy założeniu kontynuowania działalności gospodarczej przez Bank w okresie dającej się przewidzieć przyszłości po dniu bilansowym. Zarząd Banku nie stwierdza na dzień podpisania sprawozdania finansowego istnienia faktów i okoliczności, które wskazywałyby na zagrożenia dla możliwości kontynuacji działalności w następnych okresach po dniu bilansowym na skutek zamierzonego lub przymusowego zaniechania bądź istotnego ograniczenia przez Bank dotychczasowej działalności.
5. W 2016 roku nie wystąpiło połączenie z inną jednostką.
6. Bank stosuje zasady rachunkowości zgodnie z Ustawą z 29 września 1994 r. o rachunkowości, oraz Rozporządzeniem Ministra Finansów z dnia 1 października 2010 r. w sprawie szczególnych zasad rachunkowości banków. Stosowane w Banku zasady rachunkowości zostały określone w drodze Uchwały Zarządu nr 120/2012 z późniejszymi zmianami jako Zasady Rachunkowości w Banku Spółdzielczym w Piasecznie. W zakresie rozwiązań w których obowiązujące przepisy pozostawiają prawo wyboru, Bank przyjął następujące zasady:
 - 1) **Zasady ujmowania w kapitale własnym skutków wyceny pozycji bilansowych:**

W kapitale własnym ujmowane są skutki wyceny instrumentów finansowych zaklasyfikowanych przez Bank do portfela dostępnego do sprzedaży.
 - 2) **Zasady ustalania wartości godziwej aktywów finansowych i zobowiązań finansowych z podziałem na poszczególne rodzaje tych aktywów i zobowiązań.**

Instrumenty finansowe zaklasyfikowane do aktywów finansowych wycenianych według wartości godziwej przez wynik finansowy Bank ustala zgodnie z zasadą ceny rynkowej instrumentu na podstawie notowań na aktywnym rynku regulowanym. Instrumenty finansowe ujęte w sprawozdaniu finansowym za 2016 rok zaklasyfikowane do aktywów finansowych dostępnych do sprzedaży Bank ustala na podstawie wycen otrzymanych od Towarzystwa Funduszy Inwestycyjnych (zamkniętych). Aktywa przejęte za długi oraz nieruchomości inwestycyjne Bank wycenia wg wartości godziwej określonej na podstawie operatu szacunkowego sporządzonego przez uprawnionego rzeczoznawcę majątkowego.
 - 3) **Zasady rachunkowości zabezpieczeń.**

Bank nie stosuje rachunkowości zabezpieczeń.
 - 4) **Zasady spisywania należności:**

Bank spisuje należności w ciężar utworzonych rezerw celowych na podstawie decyzji Zarządu.
7. W okresie sprawozdawczym nie dokonano zmian zasad rachunkowości powodujących istotne zmiany w sprawozdaniu finansowym.
8. W sprawozdaniu finansowym za 2016 rok wprowadzono zmiany sposobu prezentacji należnych wpłat na kapitał podstawowy wskazanych w zmienionym załączniku nr 2 do ustawy o rachunkowości. W danych sprawozdawczych za 2015 rok wyłączono należne wpłaty na kapitał podstawowy, które wykazywane ze znakiem minus pomniejszały kapitał podstawowy, wskazując je w aktywach bilansu. Ze względu na zapewnienie porównywalności danych sprawozdawczych przekształcono dane za 2015 rok w następujący sposób:

	Dane za 2015 zatwierdzone	Korekty danych	Dane porównawcze
AKTYWA			
XVII. Należne wpłaty na kapitał(fundusz podstawowy)		55 745,90	55 745,90
AKTYWA RAZEM	651 083 099,36	55 745,90	651 138 845,26
PASYWA			
Należne wpłaty na kapitał podstawowy (wartość ujemna)	-55 745,90	55 745,90	0,00
PASYWA RAZEM	651 083 099,36	55 745,90	651 138 845,26

9. Nie dokonywano korekty błędu podstawowego roku bieżącego jak również okresów wcześniejszych.
10. Po dniu bilansowym nie wystąpiły w Banku znaczące zdarzenia, które miałyby wpływ na dane prezentowane w sprawozdaniu finansowym roku obrotowego.
11. W Banku nie zanotowano zdarzeń dotyczących lat ubiegłych, które powinny zostać ujęte w sprawozdaniu finansowym roku obrotowego 2016.
12. Wynagrodzenie podmiotu uprawnionego do obowiązkowego badania sprawozdania finansowego należne za badanie za rok 2016 wynosi: 28 000,00 zł + VAT. Bank na rzecz podmiotu badającego sprawozdanie finansowe poniósł koszty z tytułu usług doradztwa podatkowego w wysokości 6 900,00 +VAT oraz z tytułu pozostałych usług w kwocie 20 980,00 +VAT.

Sporządziła: Urszula Wojewoda

Piaseczno 09.03.2017 r.

Główny Księgowy
Urszula Wojewoda
Urszula Wojewoda

BANK SPÓŁDZIELCZY
w PIASECZNE

Zarząd Banku Spółdzielczego Piasecznie

Jolanta Rożek
Z-ca Prezesa Zarządu
Jolanta Rożek

Marzena Grynów
Członek Zarządu
Marzena Grynów

Kazimierz Grabczuk
Prezes Zarządu
Kazimierz Grabczuk

Anna Skrok
Członek Zarządu
Anna Skrok

II. Dodatkowe informacje i objaśnienia do sprawozdania finansowego Banku Spółdzielczego Piasecznie za 2016 rok.

1. Informacja o spełnieniu przez Bank wymogów, o których mowa w art. 128 ustawy – Prawo bankowe; Bank jest obowiązany posiadać fundusze własne dostosowane do rozmiaru prowadzonej działalności w rozumieniu art. 4 ust. 1 pkt. 118 Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 575/2013 z dnia 26 czerwca 2013 roku w sprawie wymogów ostrożnościowych dla instytucji kredytowych i firm inwestycyjnych. Bank zastosował w rachunku oceny adekwatności kapitałowej na dzień 31 grudnia 2016 r. zasady wynikające z ustawy Prawo Bankowe oraz przepisów rozporządzenia.

Na dzień 31 grudnia 2016 roku Bank spełniał następujące wymogi w zakresie adekwatności kapitałowej.

(dane w zł)

Fundusze własne				
Wyszczególnienie:	Wartość na dzień 31.12.2016 r.	Struktura	Wartość na dzień 31.12.2015 r.	Struktura
Fundusze własne	66 754 822,00	100,00%	64 064 163,00	100,00%
Kapitał TIER I	49 638 383,00	74,36%	45 767 570,00	71,44%
Kapitał podstawowy TIER I	47 978 658,00		43 649 735,00	
Kapitał dodatkowy TIER I	1 659 725,00		2 117 835,00	
Kapitał TIER II	17 116 439,00	25,64%	18 296 593,00	28,56%
Współczynniki kapitałowe				
Współczynnik kapitału podstawowego TIER I	10,28		9,12	
Współczynnik kapitału TIER I	10,64		9,57	
Łączny współczynnik kapitałowy	14,31		13,39	

Struktura wymogów kapitałowych		
Wyszczególnienie	Wymogi kapitałowe	Dodatkowe wymogi kapitałowe
Ryzyko kredytowe	32 261 554,00	59 160,96
Ryzyko rynkowe		
Ryzyko operacyjne	5 058 639,00	
Ryzyko koncentracji zaangażowań		
Ryzyko stopy procentowej w księdze bankowej		
Ryzyko płynności		
Ryzyko inwestycji finansowych		
Ryzyko biznesowe		59 148,31
Łączny wymóg kapitałowy	37 320 193,00	118 309,27

2. Dane o strukturze walutowej aktywów i pasywów.

NALEŻNOŚCI	PLN		USD – równowartość w PLN		EUR - równowartość w PLN		RAZEM	
I. Kasa, operacje z Bankiem centralnym	9 079 999,32	94,08%	207 748,82	2,15%	363 276,76	3,77%	9 651 024,90	100,00%
III. Należności od sektora finansowego	107 759 395,30	88,82%	5 772 028,14	4,76%	7 792 939,66	6,42%	121 324 363,10	100,00%
ZOBOWIĄZANIA	PLN		USD – równowartość w PLN		EUR - równowartość w PLN		RAZEM	
III. Zobowiązania wobec sektora niefinansowego	568 918 416,81	97,59%	5 979 835,85	1,02%	8 082 823,23	1,39%	582 981 075,89	100,00%

W pozostałych składnikach aktywów i pasywów nie występują pozycje walutowe.

Wz

3. Dane o źródłach pozyskania depozytów z uwzględnieniem podziału na branżowe i geograficzne segmenty rynku.

- 1) Działalność Banku skupiona jest głównie na terenie województwa mazowieckiego, niemniej Bank ma zgodę Komisji Nadzoru Finansowego na działanie na terenie całego kraju.
- 2) Struktura branżowa depozytów przedstawia się następująco:

(dane w zł)

Podział sektorowy i podmiotowy	Stan na 31.12.2016	w tym odsetki	Wskaźnik struktury	Stan na 31.12.2015	w tym odsetki	Wskaźnik struktury
Sektor finansowy	0	0	100,00%	0	0	100,00%
Przedsiębiorstwa i spółki państwowe	237 178,48	0,00	0,04%	411 567,65	0,00	0,08%
Przedsiębiorstwa spółdzielnie i spółki	65 282 569,77	36 978,02	11,20%	52 777 277,21	40 748,11	9,93%
Rolnicy indywidualni	41 534 641,60	0,00	7,12%	38 135 157,80	0,00	7,17%
Przedsiębiorcy indywidualni	39 266 359,35	11 765,58	6,74%	36 199 071,22	9 856,35	6,81%
Osoby prywatne	422 238 486,35	1 771 952,30	72,43%	390 775 863,31	1 800 165,15	73,49%
Instytucje niekomercyjne	14 421 840,33	14 860,19	2,47%	13 420 797,44	14 249,92	2,52%
Razem sektor niefinansowy	582 981 075,88	1 835 556,09	100,00%	531 719 734,63	1 865 019,53	100,00%
Instytucje rządowe	0,00		0,00%	0,00	0,00	0,00%
Instytucje samorządowe	36 134 186,66	1 046,66	100,00%	25 906 912,15	1 403,07	100,00%
Razem sektor budżetowy	36 134 186,66	1 046,66	100,00%	25 906 912,15	1 403,07	100,00%
SUMA OGÓŁEM	619 115 262,54	1 836 602,75	X	557 626 646,78	1 866 422,60	X

4. Informacja z zakresu struktury koncentracji zaangażowania Banku w poszczególne jednostki, grupy kapitałowe, segmenty rynku branżowe i geograficzne wraz z oceną ryzyka związanego z tym zaangażowaniem.

- 1) Bank jest zaangażowany głównie w podmioty działające na terenie województwa mazowieckiego.
- 2) Działalność kredytowa Banku skupia się na obsłudze małych i średnich przedsiębiorstw, osób prywatnych i rolników indywidualnych.
- 3) Dane z zakresu koncentracji zaangażowania Banku w poszczególne podmioty przedstawia poniższa tabela :

(dane w zł)

Podział podmiotowy i sektorowy	Stan na dzień 31.12.2016	W tym odsetki	Wskaźnik struktury	Stan na dzień 31.12.2015	W tym odsetki	Wskaźnik struktury
Sektor finansowy	0	0		0	0	
Przedsiębiorstwa i spółki państwowe				150 000,00		0,04%
Przedsiębiorstwa, spółdzielnie i spółki	203 631 760,18	4 711 267,75	43,95%	179 513 628,07	3 620 179,01	42,80%
Rolnicy indywidualni	66 268 611,04	2 151 597,80	14,30%	70 353 251,55	2 077 909,16	16,77%
Przedsiębiorcy indywidualni	71 798 791,69	1 123 280,80	15,50%	66 546 673,88	757 229,53	15,87%
Osoby prywatne	118 797 681,60	1 829 734,12	25,64%	99 913 119,02	1 176 192,84	23,82%
Instytucje niekomercyjne	2 803 729,33	3 834,01	0,61%	2 947 577,75	2 021,32	0,70%
W tym rezerwy celowe, prowizje ESP	20 244 511,28	0		15 465 099,26	0	
Sektor niefinansowy	463 300 573,84	9 819 714,48	100,00%	419 424 250,27	7 633 531,86	100,00%
Instytucje rządowe	21 938,94		0,51%	36 642,00	0	100,00%
Instytucje samorządowe	4 271 000,00		99,49%	0	0	0,00%
Sektor instytucji rządowych i samorządowych	4 292 938,94	0	100,00%	36 642,00	0	100,00%

- 4) Suma łącznych zaangażowań Banku wobec jednego podmiotu lub podmiotów powiązanych kapitałowo lub organizacyjnie równe lub przekraczające 10 % funduszy własnych na dzień 31.12.2016 r. wynosiła łącznie 56 188 966,00 zł, co stanowiło 12,13 % wartości ekspozycji kredytowych.
- 5) Zaangażowanie Banku z tytułu lokat, środków na rachunkach w Banku BPS S.A w wysokości 77 153 585,02 prezentowane w „Należnościach od sektora finansowego” oraz zaangażowanie z tytułu posiadanych instrumentów kapitałowych i dłużnych w wysokości 10 216 919,00 są wyłączone spod limitu koncentracji z tytułu zaangażowania

w banku zrzeszającym. W „Należnościach od sektora finansowego prezentowane jest zaangażowanie z tytułu przynależności do Spółdzielni Systemu Ochrony Zrzeszenia BPS w wysokości 54 387 613,23.

- 6) W działalności Banku nie występują znaczące koncentracje zaangażowania się w segmenty rynku, podmioty czy branże. W ocenie banku ryzyko z tym związane kształtuje się na bezpiecznym poziomie.
- 7) Koncentracja zaangażowania wg branż na dzień 31.12.2016 r. oraz 31.12.2015 r. przedstawia tabela poniżej:

(dane w zł)

Nazwa grupy	2016		2015	
	Koncentracja zaangażowania	Struktura zaangażowania	Koncentracja zaangażowania	Struktura zaangażowania
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo	71 203 394,57	12,53%	73 670 629,69	13,91%
Przetwórstwo przemysłowe:	29 165 304,87	5,13%	26 913 558,43	5,08%
Dostawa wody, gospodarowanie ściekami i odpadami oraz działalność związana z rekultywacją	3 217 201,40	0,57%	1 709 126,65	0,32%
Budownictwo	91 545 189,92	16,11%	81 636 734,54	15,42%
Handel hurtowy i detaliczny, naprawa pojazdów samochodowych, włączając motocykle	83 089 482,70	14,63%	74 066 866,09	13,99%
Transport i gospodarka magazynowa	9 516 957,34	1,68%	6 480 537,03	1,22%
Działalność związana z zakwaterowaniem i usługami gastronomicznymi	15 662 703,43	2,76%	17 418 365,87	3,29%
Informacja i komunikacja	3 189 010,49	0,56%	2 037 897,26	0,38%
Działalność finansowa i ubezpieczeniowa	11 275 182,91	1,98%	5 107 774,23	0,96%
Działalność związana z obsługą rynku nieruchomości	35 053 087,88	6,17%	40 086 956,23	7,57%
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna	5 086 563,15	0,90%	6 878 825,31	1,30%
Działalność w zakresie usług administrowania i działalność wspierająca	4 916 479,60	0,87%	5 856 180,53	1,11%
Administracja publiczna i obrona narodowa, obowiązkowe zabezpieczenia społeczne	66 039 476,21	11,62%	66 843 562,20	12,62%
Edukacja	985 457,38	0,17%	550 148,78	0,10%
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna	4 950 205,24	0,87%	5 231 797,35	0,99%
Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją	5 632 363,57	0,99%	5 747 146,62	1,09%
Pozostała działalność usługowa	5 603 826,51	0,99%	7 170 289,92	1,35%
Osoby prywatne	122 000 597,14	21,47%	102 171 058,00	19,29%
Łącznie	568 132 484,31	100%	529 577 454,73	100,0%

Koncentracja zaangażowania w poszczególne branże prezentowana w tabeli powyżej obejmuje portfel kredytowy w wartości bilansowej, zaangażowanie z tytułu dłużnych papierów wartościowych i akcji oraz zobowiązania pozabilansowe. Tabela prezentuje zaangażowanie wobec osób prywatnych w celu uzupełnienia wartości ekspozycji kredytowych.

5. Inne informacje:

5.1. Struktura należności Banku w podziale na kategorie (bez odsetek, wartość nominalna).

(dane w zł)

Podmiot	31.12.2016		31.12.2015	
	Kwota (w zł)	Wskaźnik struktury w %	Kwota (w zł.)	Wskaźnik struktury w %
Sektor finansowy	121 242 370,36	100,00%	103 599 025,16	100,00%
W tym należności normalne	121 242 370,36	100,00%	103 599 025,16	100,00%
W tym lokaty	88 521 969,92	78,13%	76 195 359,40	73,55%
Sektor niefinansowy w tym	473 725 370,64	100,00%	427 255 817,67	100,00%
Kredyty w sytuacji normalnej	408 212 123,07	89,42%	377 163 203,10	88,28%
Kredyty nieregularne (pod obserwacją)	21 564 423,83	4,34%	16 753 707,32	3,92%
Poniżej standardu	8 370 039,35	0,29%	6 887 505,95	1,61%
Wątpliwe	4 309 892,63	1,91%	1 535 421,38	0,36%
Stracone	31 268 891,76	4,04%	24 915 979,92	5,83%
Sektor budżetowy – w tym:	4 271 000,00	100,00%	0	
Kredyty w sytuacji normalnej	4 271 000,00	100,00%		100%
Należności ogółem	599 238 741,00	X	530 854 842,83	X

Me

5.2. Bank nie posiada kredytów od których nie nalicza odsetek.

5.3. Klasyfikacja aktywów finansowych w tym dłużnych papierów wartościowych wg § 30 ust.1 rozporządzenia o rachunkowości banków na dzień 31.12.2016 r. kształtowała się następująco:

(dane w zł)

Klasyfikacja papierów wartościowych do poszczególnych portfeli	31.12.2016	31.12.2015
Dłużne papiery wartościowe przeznaczone do obrotu	Według wyceny bilansowej	Według wyceny bilansowej
Papiery wartościowe z nieograniczoną zbywalnością, notowane na giełdzie – obligacje Skarbu Państwa, obligacje komunalne	31 360 105,00	33 499 570,00
Dłużne papiery wartościowe przeznaczone do obrotu razem	31 360 105,00	33 499 570,00
Papiery wartościowe dostępne do sprzedaży	Według wyceny bilansowej	Według wyceny bilansowej
Papiery wartościowe z ograniczoną zbywalnością nie notowane na giełdzie i nie znajdujące się w regulowanym obrocie pozagiełdowym- akcje banków, certyfikaty inwestycyjne	11 514 858,69	11 182 059,40
Papiery wartościowe dostępne do sprzedaży razem	11 514 858,69	11 182 059,40
Dłużne papiery wartościowe utrzymywane do terminu zapadalności	Według wyceny bilansowej	Według wyceny bilansowej
Papiery wartościowe z nieograniczoną zbywalnością, notowane na giełdzie – obligacje Skarbu Państwa	19 980 573,77	24 887 027,07
Papiery wartościowe z nieograniczoną zbywalnością, nie notowane na giełdzie i nie znajdujące się w regulowanym obrocie pozagiełdowym – obligacje korporacyjne	4 083 100,00	2 040 280,00
Papiery wartościowe z nieograniczoną zbywalnością, nie notowane na giełdzie i nie znajdujące się w regulowanym obrocie pozagiełdowym – obligacje komunalne	10 427 797,44	10 460 465,13
Papiery wartościowe z nieograniczoną zbywalnością, znajdujące się w regulowanym obrocie pozagiełdowym - obligacje korporacyjne		
Papiery wartościowe z ograniczoną zbywalnością, nie notowane na giełdzie i nie znajdujące się w regulowanym obrocie pozagiełdowym – banków	4 463 300,00	1 420 640,00
Dłużne papiery wartościowe utrzymywane do terminu zapadalności razem	38 954 771,21	38 808 412,20
Dłużne papiery wartościowe razem	70 314 876,21	72 307 982,20

Aktywa finansowe Banku w podziale na dłużne papiery wartościowe wg emitentów kształtują się następująco:

(dane w zł)

Rodzaj Emitenta	31.12.2016 r.	31.12.2015 r.
Banki - BPS S.A.	4 463 300,00	1 420 640,00
Obligacje Skarbu Państwa	49 641 223,77	54 638 477,07
Obligacje komunalne instytucji samorządowych	12 127 252,44	12 205 085,13
Obligacje korporacyjne	4 083 100,00	4 043 780,00
Utrata wartości obligacji komercyjnych ocenianych indywidualnie	0,00	0,00
Dłużne papiery wartościowe razem	70 314 876,21	72 307 982,20

5.4. Aktywa finansowe dostępne do sprzedaży, aktywa i zobowiązania finansowe wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy, dla których nie było możliwe ustalenie w sposób wiarygodny wartości godziwej, nie wystąpiły w 2016 r.

6. W 2016 roku w Banku nie wystąpiły kredyty i pożyczki, inne należności oraz instrumenty zabezpieczające przed ryzykiem kredytowym, wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy.

100

7. W 2016 roku w Banku nie wystąpiły zobowiązania finansowe wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy, w tym:
 - 7.1 zobowiązania finansowe zakwalifikowane przy początkowym ujęciu jako wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy,
 - 7.2 zobowiązania finansowe zakwalifikowane jako przeznaczone do obrotu,
 - 7.3 różnicę pomiędzy wartością bilansową zobowiązań finansowych a wartością, którą bank byłby zobowiązany zapłacić w terminie wymagalności.
8. Dane o wartości posiadanych instrumentów finansowych, z uwzględnieniem:
 - 8.1 instrumentów finansowych znajdujących się w obrocie giełdowym - informację ujęto w punkcie 5.3,
 - 8.2 instrumentów finansowych znajdujących się w obrocie pozagiełdowym - informację ujęto w punkcie 5.3,
 - 8.3 papierów wartościowych z nieograniczoną zbywalnością, nieznajdujących się w obrocie na regulowanym - informację ujęto w punkcie 5.3,
 - 8.4 papierów wartościowych z ograniczoną zbywalnością - informację ujęto w punkcie 5.3,
 - 8.5 w 2016 roku nie wystąpiły różnice pomiędzy wartością rynkową instrumentów finansowych a wartością wykazaną w bilansie Banku.
9. W 2016 roku Bank nie zawierał umów, których skutkiem będzie powstanie instrumentu finansowego.
10. Bank nie posiada udziałów i akcji w jednostkach zależnych, współzależnych i stowarzyszonych.
11. Bank nie posiada udziałów i akcji w jednostkach podporządkowanych, które przeznaczył do sprzedaży.
12. W 2016 roku Bank nie dokonał przekwalifikowania składników aktywów finansowych.
13. W 2016 roku w Banku nie wystąpiło przeklasyfikowanie składników aktywów finansowych z kategorii aktywów i zobowiązań finansowych wycenianych w wartości godziwej przez wynik finansowy, aktywów dostępnych do sprzedaży albo z kategorii aktywów utrzymywanych do terminu zapadalności.
14. W 2016 nie wystąpiło przeniesienie praw majątkowych zakwalifikowanych do aktywów finansowych (przeniesienie aktywów), które nie są wyłączone z bilansu.
15. W 2016 Bank nie dokonał zastawu na mieniu banku, które stanowiło zabezpieczenie zobowiązań lub zobowiązań pozabilansowych.
16. Bank nie posiadał instrumentów finansowych z wbudowanymi instrumentami pochodnymi.
17. Bank nie posiadał wydzielonego organizacyjnie biura maklerskiego.
18. W 2016 roku nie występują należności od banków prowadzących działalność maklerską, domów maklerskich i towarowych domów maklerskich.
19. Bank nie posiada wydzielonego organizacyjnie biura maklerskiego oraz o należności z funduszu rozliczeniowego i funduszu rekompensat od Krajowego Depozytu i giełdowych izb rozrachunkowych w 2016 roku.
20. Bank nie posiada wydzielonego organizacyjnie biura maklerskiego oraz zobowiązań od Krajowego Depozytu i giełdowych izb rozrachunkowych, zobowiązań wobec funduszu rozliczeniowego, zobowiązań wobec funduszu rekompensat w 2016 roku.
21. W 2016 roku w Banku nie wystąpiły należności od podmiotów prowadzących regulowane rynki papierów wartościowych i giełdy towarowe.
22. W Banku w 2016 nie wystąpiły zobowiązania od podmiotów prowadzących regulowane rynki papierów wartościowych i giełdy towarowe.

23. W 2016 nie wystąpiły zobowiązania od banków prowadzących działalność maklerską, domów maklerskich i towarowych domów maklerskich.

24. Bank w 2016 roku nie posiadał oddziałów zagranicznych.

25. Dane dotyczące zmian stanu wartości niematerialnych i prawnych:

25.1 Zmiany stanu wartości niematerialnych i prawnych

(dane w zł)

Wartości niematerialne i prawne wg wartości brutto				
Nazwa wartości niematerialnych i prawnych	Stan na początek roku obrotowego (brutto)	Przychody	Rozchody	Stan na koniec roku obrotowego (brutto)
1	2	4	5	6
Prawa majątkowe – licencje	1 333 697,84	129 168,53	194 064,71	1 268 801,66
Razem	1 333 697,84	129 168,53	194 064,71	1 268 801,66

Umorzenie – amortyzacja wartości niematerialnych i prawnych:						
Stan na początek roku obrotowego	Amortyzacja za rok	Inne zwiększenia	Zmniejszenia	Stan na koniec roku obrotowego	Stan na początek roku obrotowego (netto)	Stan na koniec roku obrotowego (netto)
7	8	9	10	11	12	13
1 126 769,54	132 826,23	0,00	194 064,71	1 065 531,06	206 928,30	203 270,60
Razem	132 826,23	0,00	194 064,71	1 065 531,06	206 928,30	203 270,60

25.2 Bank nie posiada w ewidencji obcych wartości niematerialnych i prawnych o których mowa art. 3 ust. 4 ustawy.

26. Dane dotyczące użytkowanych rzeczowych aktywów trwałych:

26.1 Zmiany stanu rzeczowych aktywów trwałych

(dane w zł)

Rzeczowe aktywa trwałe w wartości bilansowej brutto				
Nazwa rzeczowych aktywów trwałych	Stan na początek roku obrotowego (brutto)	Przychody	Rozchody	Stan na koniec roku obrotowego (brutto)
1	2	3	4	5
Grunty oraz prawo wieczystego użytkowania Grupa O	768 868,79	2 755 900,29	0,00	3 524 769,08
Grunt -Leasing do dnia 30.09.2016 r.	2 350 488,00	0,00	2 350 488,00	0,00
Budynki i budowle grupy 1-2	7 909 589,17	9 375 196,50	146 339,21	17 138 446,46
Budynek -Leasing do dnia 30.09.2016 r.	9 369 108,00	0,00	9 369 108,00	0,00
Maszyny i urządzenia grupa 3-6	4 426 200,71	968 845,90	168 011,86	5 227 034,75
Środki transportu – gr.7	680 279,48	0,00	92 000,00	588 279,48
Narzędzia i przyrządy - Wyposażenie – gr. 8	4 464 252,27	92 517,28	34 909,43	4 521 860,12
Środki trwałe w budowie	12 810,78	87 936,47	0,00	100 747,25
Razem	29 981 597,20	13 280 396,44	12 160 856,50	31 101 137,14

(dane w zł)

Umorzenie – amortyzacja rzeczowych aktywów trwałych					
L.p.	Nazwa rzeczowych aktywów trwałych	Stan na początek roku obrotowego	Amortyzacja	Zmniejszenia	Stan na koniec roku obrotowego
1	Grunty oraz prawo wieczystego użytkowania - Grupa 0	0,00	0,00	0,00	0,00
2	Grunt -Leasing do dnia 30.09.2016 r.	0,00	0,00	0,00	0,00
3	Budynki i budowle grupy 1-2	1 979 904,16	481 246,70	4 768,22	2 456 382,64
4	Budynek -Leasing do dnia 30.09.2016 r.	195 189,75	0	195 189,75	0
5	Maszyny i urządzenia grupa 3-6	3 617 681,18	314 525,07	164 510,12	3 767 696,13
6	Środki transportu – gr.7	596 837,47	56 048,95	92 000,00	560 886,42
7	Narzędzia i przyrządy - Wyposażenie – gr. 8	4 066 476,55	267 842,06	34 909,43	4 299 409,18
8	Środki trwałe w budowie	0,00	0,00	0,00	0,00

(dane w zł)

Rzeczowe aktywa trwałe w wartości bilansowej netto									
Treść	Grunty oraz prawo wieczystego użytkowania Grupa O	Grunt - Leasing do dnia 30.09.2016	Budynki i budowle grupy 1-2	Budynek - Leasing do dnia 30.09.2016	Maszyny i urządzenia grupa 3-6	Środki transportu – gr.7	Narzędzia i przyrządy- Wyposażenie – gr. 8	Środki trwałe w budowie	RAZEM
Stan na początek roku obrotowego (netto)	768 868,79	2 350 488,00	5 929 685,01	9 173 918,25	808 519,53	83 442,01	397 775,72	12 810,78	19 525 508,09
Stan na koniec roku obrotowego (netto)	3 524 769,08	0,00	14 486 874,07	0,00	1 459 338,62	27 393,06	222 450,94	100 747,25	19 821 573,02

26.2 Bank używa obcych środków trwałych o których mowa w art.3 ust.4 ustawy:

- W 2016 roku Bank rozliczył transakcję leasingu finansowego nieruchomości zawartą w 2015 roku. Dane dotyczące wartości budynku, gruntu oraz amortyzacji związanej z umową leasingu prezentuje zestawienie środków trwałych w punkcie 26.1.
- Bank prowadzi również działalność na podstawie umów najmu w jednostkach operacyjnych zlokalizowanych, w:
 - Filia PS Bank Warszawa ul. Rzymowskiego 33
 - PK/ PS Bank Konstancin ul. Warszawska 24
 - PK/PS Bank w Piasecznie, Powstańców Warszawy 11 E
 - PK/ PS Bank Warszawa - Ursus, ul. Wojciechowskiego 39
 - Filia PS Bank Gołków ul. Gołkowska 19A
 - Filia PS Bank Kozienice ul. Warszawska 13
 - Filia PS Bank Mogielnica ul. Rynek 19
 - Filia PS Bank Tarczyn ul. Warszawska 11
 - Filia PS Bank Warka ul. Długa 16 B
 - PK/PS Bank w Mniszewie, Mniszew 24
 - Oddział PS Bank w Nadarzynie ul. Poniatowskiego 3

Ponadto Bank wynajmuje powierzchnie pod bankomaty zlokalizowane w miejscowościach:

- Gołków ul. Gołkowska 19
- Piaseczno ul. Szkolna 16
- Konstancin ul. Gąsiorowskiego 12/14
- Zalesiu Górnym, ul. Pionierów 9

27. Informacje na temat aktywów przejętych za długi w podziale na nieruchomości i pozostałe składniki majątku:

(dane w zł)

L.p.	Nazwa rzeczowych aktywów trwałych	Stan na początek roku obrotowego (netto)	Aktualizacja	Przychody	Rozchody	Stan na koniec roku obrotowego (netto)
	1	2	3	4	6	7
1	Nieruchomości przejęte za długi - nieruchomości	3 200 856,71		1 950 000,00	1 980 440,71	3 170 416,00
2.	Pozostałe	0,00		0,00	0,00	0,00

28. Bank nie posiada aktywów trwałych do zbycia.

29. Wykaz pozycji czynnych i biernych rozliczeń międzyokresowych kosztów przychodów przyszłych okresów oraz przychodów zastrzeżonych

(dane w zł)

Tytuły	Początek roku obrotowego	Koniec roku obrotowego
1. Rozliczenia międzyokresowe czynne z tego:	2 915 116,58	2 586 405,93
a) Aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego	2 785 620,00	2 488 326,00
b) Pozostałe rozliczenia międzyokresowe	129 496,58	98 079,93
2. Koszty i przychody rozliczone w czasie w tym	10 132 512,64	8 357 717,02
a) Rozliczenia międzyokresowe kosztów bierne	6 288,54	19 388,66
- w tym koszty transakcji kartami		6 928,77
- w tym koszty opłata za gaz		4 986,86
- w tym pozostałe	6 288,54	7 473,03
b) Przychody przyszłych okresów oraz zastrzeżone w tym:	10 126 224,10	8 338 328,36
- odsetki zastrzeżone od należności nieregularnych	6 509 223,87	8 045 539,93
- przychody pobrane z góry	3 617 000,23	292 788,43

30. Dane o strukturze własności kapitału podstawowego, w tym ilość, rodzaj i wartość nominalna akcji oraz wartość udziałów tworzących kapitał, z wyszczególnieniem akcjonariuszy lub udziałowców posiadających ponad 5% głosów na walnym zgromadzeniu;

Dane o strukturze własności kapitału podstawowego.

Nazwa grupy udziałowców	Liczba udziałowców, Członków Banku	Liczba udziałów	Wartość nominalna udziału	Wartość udziałów zadeklarowanych ogółem
Osoby fizyczne	524	991	800	792 800,00
Osoby prawne	6	127	800	101 600,00
Ogółem	530	1 118	0	894 400,00

Na koniec roku obrotowego 530 członków Banku posiadało w pełni opłacone udziały. Żaden z udziałowców nie posiadał udziałów o wartości 5% funduszu udziałowego ogółem.

Fundusz udziałowy (dane w zł)	31.12.2016	31.12.2015
Stan funduszu udziałowego	894 400,00	976 800,00
Nieopłacone udziały	55 745,90	55 745,90

31. Udziały Banku nie są uprzywilejowane.
32. Bank nie posiada akcji własnych w jednostkach zależnych, współzależnych i stowarzyszonych.
33. Bank nie przeznaczył środków z nadwyżki bilansowej za 2016 r. na wypłatę dywidendy.
34. Informacje w zakresie zobowiązań podporządkowanych

Lp.	Treść	Wartość pożyczki w zł	Oprocentowanie	Terminy wymagalności
1	Pożyczka podporządkowana z 2013 roku	5 000 000,00	0,95 redyskonta weksli na dzień 31.12.2016 tj. 1,6625 %	28.01.2019 r.

35. Informacja o stanie i zmianach rezerw celowych

(dane w zł)						
T R E ŚĆ	Stan na początek roku obrotowego	Zwiększenie	Rozwiązanie	Spisanie w ciężar rezerw	Stan rezerw na koniec roku obrotowego	Wymagany poziom rezerw celowych
Rezerwy celowe od należności od sektora niefinansowego	10 165 710,85	15 317 002,20	9 334 440,57	1 454 388,31	14 693 884,17	14 693 884,17
w tym:						
w sytuacji normalnej		0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
w sytuacji pod obserwacją		0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
poniżej standardu	444 732,69	1 331 187,12	1 670 247,98	0,00	105 671,83	105 671,83
wątpliwe	157 892,87	1 843 705,80	1 420 228,99	0,00	581 369,68	581 369,68
stracone	9 563 085,29	12 142 109,28	6 243 963,60	1 454 388,31	14 006 842,66	14 006 842,66
OGÓŁEM	10 165 710,85	15 317 002,20	9 334 440,57	1 454 388,31	14 693 884,17	14 693 884,17

36. Dane o rezerwach na przyszłe zobowiązania

(dane w zł)					
Rezerwy na :	Stan na początek roku obrotowego	Zwiększenie	Wykorzystanie	Rozwiązanie	Stan rezerw na koniec roku obrotowego
Nagrody jubileuszowe	1 742 071,50	243 500,00	237 000,00	286 050,80	1 462 520,70
Odprawy emerytalne, rentowe	504 540,70	101 027,60	31 200,00	2 107,80	572 260,50
Inne	0,00	192 100,00	108 400,00	0,00	83 700,00
Rezerwa na ryzyko ogólne	7 500 000,00	1 000 000,00			8 500 000,00
OGÓŁEM	9 746 612,20	1 536 627,60	376 600,00	288 158,60	10 618 481,20

37. Dane o stanie odpisów aktualizujących wartość z wyłączeniem rezerw celowych:

(dane w zł)		
Rodzaj aktywów	Stan na dzień 31.12.2016	Stan na dzień 31.12.2015
Pozostałe rozliczenia między okresowe	94 134,18	93 381,65
Inne aktywa - pozostałe	58 476,00	58 476,00
Łącznie	152 610,18	151 857,65

38. Dane o zobowiązaniach pozabilansowych w tym warunkowych z tytułu udzielonych zabezpieczeń:

38.1 Wykaz zobowiązań warunkowych udzielonych i otrzymanych oraz pozostałych

(dane w zł)

Poz.	Pozycje pozabilansowe	31.12.2016	31.12.2015
I.	Zobowiązania warunkowe udzielone i otrzymane	36 420 447,26	44 469 634,83
	1. Zobowiązania udzielone:	24 420 447,26	34 469 634,83
	a) finansowe	22 043 152,38	32 730 645,72
	b) gwarancyjne	2 377 294,88	1 738 989,11
	2. Zobowiązania otrzymane:	12 000 000,00	10 000 000,00
	a) finansowe	12 000 000,00	10 000 000,00
	b) gwarancyjne	0	0
II.	Zobowiązania związane z realizacją operacji kupna / sprzedaży	0	0
III.	Pozostałe	495 978 752,13	440 272 752,68

38.2 Gwarancje i poręczenia emisji udzielonych udzielone emitentom w 2016 roku nie wystąpiły,

38.3 Kontrakty opcji subskrypcji lub sprzedaży akcji zwykłych banku – nie występują,

38.4 Bank nie planuje wypłaty dywidendy z podziału nadwyżki bilansowej za 2016 rok,

38.5 Nieruchomości Banku będące przedmiotem umowy leasingu stanowiły prawne zabezpieczenie na rzecz Banku Polskiej Spółdzielczości S.A. do dnia 30.09.2016 r,

38.6 Transakcje z przyrzeczeniem odkupu nie ujęte w bilansie nie występują,

38.7 Informacje o udzielonych zobowiązaniach finansowych, w tym o udzielonych zobowiązaniach nieodwołalnych, podano w punkcie 38.1,

38.8 Informacje o wartości nominalnej instrumentów bazowych będących przedmiotem kontraktów na instrumenty pochodne nie występują.

39. Informacje o stosowanych przez bank zasadach rachunkowości zabezpieczeń z uwzględnieniem podziału na zabezpieczenie wartości godziwej, zabezpieczenie przepływów środków pieniężnych oraz zabezpieczenie inwestycji w podmiocie zagranicznym. Nie dotyczy.

40. Dane na temat znaczących warunków umów dotyczących instrumentów finansowych, które mogą wpływać na wartość terminu i stopień pewności przyszłych przepływów środków pieniężnych, z uwzględnieniem podziału na rodzaje aktywów i zobowiązań finansowych, zarówno bilansowych, jak i pozabilansowych - nie wystąpiły.

41. Informacje z zakresu rachunku zysków i strat:

41.1 Bank nie prowadził w 2016 roku działalności maklerskiej,

41.2 Dane o odpisach amortyzacyjnych środków trwałych 2015 i 2016 roku

(dane w zł)

Grupa	Nazwa	2016 r.	2015 r.
0	Grunt	0,00	0,00
1	Budynki i lokale	445 986,19	206 610,73
2	Parkingi	35 260,51	35 260,51
4	Sprzęt komputerowy	187 149,17	233 138,71
8	Wyposażenie	267 842,06	307 187,65
4	Wartości niematerialne i prawne	132 826,23	140 215,09
3-7	Pozostałe środki	183 424,85	161 816,79
	Leasing finansowy	0,00	195 189,75
	RAZEM	1 252 489,01	1 279 419,23

41.3 Aktywa finansowe zaklasyfikowane do dostępnych do sprzedaży są wycenione do poziomu wartości godziwej a skutek wyceny odniesiono na fundusz z aktualizacji wyceny,

41.4 W 2016 roku nie wystąpiły przychody z tytułu wyłączonych z bilansu aktywów finansowych dostępnych do sprzedaży,

41.5 W 2016 roku w Banku nie wstąpiły operacje sprzedaży aktywów finansowych,

41.6 Straty i zyski nadzwyczajne w 2016 roku nie wystąpiły,

41.7 W roku 2016 Bank umorzył 7 pozycji należności nieściągalnych na łączną kwotę kapitału 626,42 zł oraz odsetek na kwotę 174 984,40 zł. Ekspozycje zostały spisane w ciężar utworzonych rezerw celowych w kwocie 573,53 zł oraz w wysokości 52,89 zł w ciężar pozostałych kosztów operacyjnych (koszty należności nieściągalnych),

41.8 Bank otrzymał dywidendę za 2016 r. z tytułu posiadanych akcji SGB S.A. w wysokości 883,21 zł,

41.9 Informacje o nakładach poniesionych w związku z nabyciem lub wytworzeniem środków trwałych w budowie i wartości niematerialnych i prawnych oraz planowanych nakładach w okresie najbliższych 12 miesięcy

(dane w zł)		
Nakłady na :	Poniesione w bieżącym roku obrotowym	Planowane na następny rok obrotowy
1. Wartości niematerialne i prawne	129 168,53	200 000,00
2. Środki trwałe	1 560 800,44	1 800 000,00
Razem	1 689 968,97	2 000 000,00

41.10 Proponowany podział zysku

(dane w zł)	
Wyszczególnienie	Kwota
Zysk finansowy brutto za 2016 r.	7 125 798,72
Podatek dochodowy bieżący	2 063 699,00
Zysk netto do podziału - przeznacza się na:	5 062 099,72
Fundusz zasobowy	4 000 000,00
Fundusz ogólnego ryzyka	1 000 000,00
Fundusz Społeczno-Kulturalny i Nagród	62 099,72

41.11 Bank w roku 2016 nie poniósł kosztów z tytułu działalności zaniechanej.

42. Informacja o wartości aktywów i utworzonej rezerwy na odroczony podatek dochodowy

(dane w zł)				
Treść	Stan na początek roku obrotowego	Zwiększenia	Zmniejszenia	Stan na koniec roku obrotowego
1	2	3	4	5
Rezerwa z tytułu odroczonego podatku dochodowego	928 584,00	421 493,00	178 526,00	1 171 551,00
Rezerwa z tytułu odroczonego podatku dochodowego – wycena aktywów finansowych	0,00	38 410,00	38 410,00	0,00
Aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego	2 658 314,00	209 513,00	643 760,00	2 224 068,00
Aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego – wycena papierów wartościowych	127 306,00	194 396,00	57 443,00	264 259,00

Rozliczenie rezerwy i aktywów z tytułu odroczonego podatku dochodowego

(dane w zł)				
Treść	Rezerwy odniesione na:		Aktywa odniesione na :	
Stan na	Wynik finansowy	Kapitał własny	Wynik finansowy	Kapitał własny
Stan na początek roku obrotowego				127 306,00
Koniec roku obrotowego	242 967,00	0	434 247 00	264 259,00

Podatek dochodowy obciążający wynik finansowy za 2016 rok wynosił: 2 063 699,00 zł, w tym:

- a) część bieżąca – 1 386 485,00
- b) część odroczone – 677 214,00

Wz

43. Zagregowane dane dotyczące:

43.1 Stan zadłużenia z tytułu udzielonych kredytów pracownikom Banku, członkom Zarządu i członkom Rady Nadzorczej przedstawia się następująco:

(dane w zł)

TREŚĆ	Zarząd	Rada Nadzorcza	Pracownicy
Stan na początek roku	29 912,65	192 526,92	3 919 588,86
Stan na koniec roku	108 899,24	99 322,92	5 311 959,10
Udział w kredytach 2016 w %	0,02	0,02	1,15

Wyżej wymienione kredyty zostały udzielone na warunkach ogólnie dostępnych. Wobec członków Rady Nadzorczej, Zarządu oraz pracowników Banku nie stosowano ulgowych stóp procentowych jak również prowizji i opłat.

43.2 Z tytułu wynagrodzeń członkowie Rady Nadzorczej oraz Zarządu otrzymali wynagrodzenie

(dane w zł)

Rok	Rada Nadzorcza	Zarząd
2015	308 700,00	790 566,67
2016	324 000,00	905 444,63

43.3 Przeciętne zatrudnienie w etatach w 2016 r. wyniosło 139,38 etaty,

43.4 W okresie sprawozdawczym Bank miał utworzone rezerwy na przyszłe zobowiązania wobec pracowników z tego:

- na nagrody jubileuszowe 1 462 520,67 zł
- na odprawy emerytalne 556 307,31 zł
- na odprawy rentowe 15 953,16 zł
- na przyszłe zobowiązania 83 700,00 zł

43.5 Bank nie poniósł w 2016 r. wydatków na finansowanie pracowniczych programów emerytalnych.

44. Informacje o transakcjach z podmiotami powiązаныmi z bankiem kapitałowo lub organizacyjnie, z uwzględnieniem zasad polityki kredytowej banku oraz procentowego udziału przypadającego na transakcje z tymi podmiotami:

44.1 należności i zobowiązania

(dane w zł)

Lp.	Treść	Sektor finansowy	Sektor niefinansowy	Sektor budżetowy	Sektor niefinansowy
		(w zł)	(w zł)	(w zł)	(w %)
1.	Należności		7 980 152,21		1,86
	Kredyty		7 980 152,21		
2.	Zobowiązania		4 503 947,45		0,81
	Depozyty		4 503 947,45		
3.	Udzielone zobowiązanie finansowe		92 391,07		0,27

44.2 główne pozycje przychodów i kosztów

Pozycje kosztów i przychodów związane są z udzielonymi kredytami i przyjętymi depozytami i nie stanowią istotnego udziału procentowego w rachunku wyników

44.3 udzielone zobowiązania, w tym nieodwołane zaprezentowano w tabeli w pkt 44.1

W zasadach polityki kredytowej Bank nie stosuje innych warunków kredytowania w stosunku do podmiotów powiązanych kapitałowo i organizacyjnie.

45. W 2016 roku nie wystąpiły istotne transakcje ze stronami powiązаныmi oraz członkami Zarządu, Rady Nadzorczej lub osobami tzw. „bliskimi” osób będących członkami organu zarządzającego, nadzorującego lub jednostkę kontrolowaną na warunkach innych niż rynkowe.

46. Informacje o celach i zasadach zarządzania ryzykiem z podziałem na kategorie ryzyka.

W Banku funkcjonuje zorganizowany proces zarządzania ryzykiem, w którym uczestniczą organy Banku, wyznaczony komitet, komórki organizacyjne oraz pracownicy.

Celem strategicznym w zakresie zarządzania ryzykiem w Banku jest osiągnięcie poziomu wyniku finansowego zapewniającego finansowanie bieżącej działalności Banku oraz jego rozwoju, przy założeniu, że utrzymane będą współczynniki kapitałowe (łącznie współczynnik kapitałowy oraz współczynnik kapitału Tier 1) na rekomendowanym przepisami/przez regulatorów poziomie, a źródła przychodów/wyniku z działalności poza bankowej nie będą miały istotnego wpływu na osiąganie planowanego wyniku finansowego.

Bank stosuje ujednolicone podejście do zarządzania istotnymi ryzykami zidentyfikowanymi w jego działalności. Proces zarządzania poszczególnymi ryzykami jest dostosowany do ich specyfiki. Obejmuje etapy: identyfikacji ryzyka, pomiaru ryzyka, kontroli ryzyka, oraz monitorowania i raportowania ryzyka.

46.1 Ryzyko rynkowe

W ramach ryzyka rynkowego za istotne uznaje się ryzyko stopy procentowej i ryzyko walutowe. Celem strategicznym w zakresie zarządzania ryzykiem rynkowym jest ograniczenie negatywnego wpływu zmian kursów walutowych oraz stóp procentowych na wyniki finansowe Banku i jego kapitał, przy równoczesnym utrzymaniu atrakcyjności i konkurencyjności oferty dla klientów.

W zakresie ryzyka stopy procentowej celem zarządzania jest utrzymanie niskiej wrażliwości wyniku odsetkowego na zmiany stóp procentowych oraz realizacja przyjętego w planie finansowym wyniku finansowego. Zarządzanie polega na kształtowaniu struktury aktywów i pasywów wrażliwych na zmiany stóp procentowych i odbywa się z rozdzieleniem funkcji związanych podejmowania ryzyka od funkcji pomiaru, monitorowania i kontroli. Ograniczanie ryzyka odbywa się poprzez system limitów wewnętrznych.

Zarządzanie ryzykiem walutowym ma na celu ograniczanie negatywnego wpływu zmian kursów walutowych na wyniki finansowe Banku. Zarządzanie odbywa się poprzez kształtowanie otwartych pozycji walutowych przy zachowaniu obowiązujących limitów. Rozdzielone są funkcje podejmowania ryzyka od jego oceny i kontroli.

46.2 Ryzyko kredytowe.

Zarządzanie ryzykiem kredytowym w Banku ma na celu zapewnienie bezpieczeństwa prowadzonej działalności kredytowej, przy zachowaniu racjonalnego podejścia do ryzyka.

Celem strategicznym w zakresie zarządzania ryzykiem kredytowym jest utrzymanie:

- 1) odpowiedniej struktury aktywów, aby umożliwiła rozwój Banku poprzez minimalną absorpcję kapitału, a jednocześnie cechowała się wysoką dochodowością oraz
- 2) stabilnego i zrównoważonego pod względem jakości i wartości portfela kredytowego równocześnie cechującego się wysoką dochodowością oraz bezpieczeństwem rozumianym jako minimalizacja ryzyka wystąpienia kredytów zagrożonych.

Bank stosuje metody identyfikowania i pomiaru ryzyka kredytowego wyrażone w określonych wskaźnikach oceny ryzyka portfela kredytowego. Metody te są dostosowane do profilu, skali i złożoności ryzyka.

Bank posiada procedury dostosowane do specyfiki poszczególnych segmentów klienta. W celu zapewnienia obiektywności ocen ryzyka kredytowego oddzielono proces sprzedaży (pozyskiwania klientów) od funkcji pomiaru, monitorowania i kontroli ryzyka.

Ocena ryzyka kredytowego dokonywana jest na podstawie obowiązujących w Banku procedur. Przy ocenie ryzyka kredytowego analizie podlega zarówno ryzyko związane z produktem kredytowym, ryzyko łącznego zaangażowania Banku wobec jednego podmiotu oraz ryzyko całego portfela kredytowego. W Banku stosowany jest monitoring ekspozycji kredytowych przeprowadzony w oparciu o wewnętrzne procedury uwzględniające Rozporządzenie Ministra Finansów z dnia 16 grudnia 2008 r. w sprawie zasad tworzenia rezerw na ryzyko związane z działalnością banków. Na pokrycie ryzyka związanego z działalnością kredytową, Bank dokonuje odpisów na rezerwy celowe.

Bank zarządza ryzykiem koncentracji zaangażowań zarówno na poziomie jednostkowym, jak i całego portfela aktywów. W swojej działalności Bank dąży do eliminacji nadmiernego ryzyka koncentracji zaangażowań. W tym celu Bank wprowadził system limitów uwzględniający wymagania nadzorcze. W odniesieniu do portfela kredytowego Bank stosuje i monitoruje limity zaangażowania, w szczególności w odniesieniu do grupy klientów, produktów, branż czy zabezpieczeń.

46.3 Ryzyko płynności

Celem strategicznym w zakresie zarządzania płynnością jest zapobieganie wystąpieniu sytuacji kryzysowej poprzez utrzymywanie odpowiedniej struktury aktywów i pasywów w celu zapewnienia zdolności do terminowego wywiązywania się z bieżących i przyszłych zobowiązań. Zarządzanie odbywa się w sposób uwzględniający charakter prowadzonej działalności, a także potrzeby, które mogą się pojawić w wyniku zmian na rynku pieniężnym lub w zachowaniu klientów. Zarządzanie ryzykiem ma charakter całościowy – obejmuje równoczesne zarządzanie aktywami i pasywami oraz pozycjami pozabilansowymi, odbywa się z uwzględnieniem właściwego podziału obowiązków, w szczególności rozdzieleniem stanowisk uczestniczących w działaniach operacyjnych od odpowiedzialnych za pomiar, monitorowanie i kontrolę ryzyka oraz uwzględnia ograniczanie ryzyka m.in. poprzez system limitów wewnętrznych.

46.4 Ryzyko operacyjne

Celem strategicznym w zakresie zarządzania ryzykiem operacyjnym jest ograniczenie możliwości wystąpienia strat z tytułu zdarzeń ryzyka operacyjnego poprzez wdrożenie skutecznego i adekwatnego do aktualnego profilu ryzyka procesu zarządzania ryzykiem operacyjnym, a także poprzez wdrożenie skutecznego systemu monitorowania ryzyka i kontroli wewnętrznej.

Bank identyfikuje zagrożenia związane z ryzykiem operacyjnym dla wszystkich istotnych obszarów działalności Banku oraz dla tworzenia nowych i modyfikacji już istniejących produktów, procesów i systemów. Efektywna identyfikacja ryzyka operacyjnego, uwzględniająca zarówno czynniki wewnętrzne jak i zewnętrzne, pozwala na przeprowadzenie poprawnej oceny ryzyka.

Ocena ryzyka dokonywana jest z wykorzystaniem różnych narzędzi, tj. kart oceny ryzyka, mapy ryzyka czy kluczowych wskaźników ryzyka (KRI) co pozwala na odpowiednie określenie profilu i dostosowanie mechanizmów zarządzania tym ryzykiem.

Ryzyko operacyjne jest na bieżąco monitorowane oraz objęte jest wewnętrznym systemem sprawozdawczości zarządczej umożliwiającej ocenę narażenia na ryzyko operacyjne oraz skuteczne zarządzanie tym ryzykiem.

Działania Banku związane z redukcją ryzyka operacyjnego są ukierunkowane w pierwszej mierze na działania zapobiegawcze. W zależności od oszacowanego poziomu ryzyka stosowane są odpowiednie działania związane z przeciwdziałaniem zagrożeniom. Ryzyko to objęte jest systemem kontroli wewnętrznej.

47.1 Obciążenia ryzykiem stopy procentowej aktywów finansowych, zobowiązań finansowych w 2016 r. prezentuje zestawienie struktury aktywów i pasywów oprocentowanych oraz luka niedopasowania terminów przeszacowania.

Struktura aktywów i pasywów oprocentowanych

(dane w zł)

Treść	Aktywa	Udział %	Pasywa	Udział %	Luka
Wg stałej stopy	51 401 030,00	8,06	50 557 700,00	10,87	843 330,00
Wg zmiennej stopy	586 348 933,33	91,94	470 832 174,50	89,13	115 516 758,83
Łącznie	637 749 963,33	100,00	521 389 874,50	100,00	116 360 088,83

Raport luki ryzyka terminów przeszacowania wg stanu na 31.12.2016 roku										w tys. złotych
lp.	Wyszczególnienie	SUMA	Termin przeszacowania							Pozycje niewrażliwe
			<= 1D	(2D:7D]	(7D:1M]	(1M:3M]	(3M:6M]	(6M:12M]	> 12M	
I.	Aktywa oprocentowane	637 749,96	185 342,68	15 000,00	406 950,22	7 423,06	9 534,00	10 000,00	3 500,00	
1.	o stopie stałej - lokaty międzybankowe	37 901,03	16 829,78	15 000,00	3 908,19	2 163,06				
2.	o stopie stałej - papiery wartościowe	13 500,00						10 000,00	3 500,00	
3.	o stopie zmiennej - kredyty, rachunki (redyskonto weksli)	24 136,83			24 136,83					
4.	o stopie zmiennej - rachunki (stopa referencyjna)	19 201,71			19 201,71					
5.	o stopie zmiennej - kredyty (lombard)	79 537,67			79 537,67					
6.	o stopie stało-zmiennej - rachunki (WIBID)	54 336,41	54 336,41							
7.	o stopie stało-zmiennej - papiery wartościowe (WIBOR)	56 794,00			42 000,00	5 260,00	9 534,00			
8.	o stopie stało-zmiennej - kredyty (WIBOR)	122 774,79	114 176,49		8 598,30					
9.	o stopie zmiennej - rachunki (stopa Banku BPS SA)	28,03			28,03					
10.	o stopie zarządzanej przez Bank - kredyty	229 539,49			229 539,49					
11.	<i>aktywa niewrażliwe</i>	<i>80 062,22</i>								<i>80 062</i>
12.	<i>aktywa wrażliwe skumulowane</i>		<i>637 749,96</i>	<i>452 407,28</i>	<i>437 407,28</i>	<i>30 457,06</i>	<i>23 034,00</i>	<i>13 500,00</i>	<i>3 500,00</i>	

Pasywa oprocentowane	521 389,87	35 194,37	799,24	442 975,36	22 785,81	18 225,25	300,00	1 109,85	
o stopie stałej - depozyty	50 557,70	2 771,16	799,24	9 566,39	22 785,81	13 225,25	300,00	1 109,85	
o stopie zmiennej - pożyczki (redyskonto weksli)	5 000,00			5 000,00					
o stopie zmiennej - depozyty (redyskonto weksli)	23 707,81			23 707,81					
o stopie stało-zmiennej - depozyty (WIBID)	32 423,21	32 423,21							
o stopie stało-zmiennej - obligacje (WIBOR)	15 000,00			10 000,00		5 000,00			
o stopie zarządzanej przez Bank - depozyty	394 701,16			394 701,16					
<i>pasywa niewrażliwe</i>	<i>196 422,31</i>								<i>196 422</i>
<i>pasywa wrażliwe skumulowane</i>		<i>521 389,87</i>	<i>486 195,51</i>	<i>485 396,27</i>	<i>42 420,91</i>	<i>19 635,10</i>	<i>1 409,85</i>	<i>1 109,85</i>	
Luka netto (aktywa-pasywa)	116 360,09	150 148,31	14 200,76	-36 025,13	-15 362,75	-8 691,25	9 700,00	2 390,15	-
Luka skumulowana		116 360,09	-33 788,22	-47 988,98	-11 963,85	3 398,90	12 090,15	2 390,15	-

47.2 Informacja na temat obciążenia ryzykiem kredytowym, w tym sumy wartości ekspozycji kredytowych będących aktywami i zobowiązaniami pozabilansowymi, pomniejszone o wartość utworzonych rezerw celowych i odpisów aktualizujących bez uwzględnienia zabezpieczeń prawnych, które są podstawą kalkulacji wymogu kapitałowego (art. 128 ustawy Prawo bankowe) prezentuje tabela poniżej.

(dane w zł)					
Procentowe wagi ryzyka	Klasy Ekspozycji Łącznie Wg. Wag Ryzyka	Wartość pierwotna ekspozycji	Wartość ekspozycji netto	Wartość ekspozycji ważona ryzykiem	Wymogi kapitałowe z tyt. ryzyka kredyt.
0%	Ekspozycje łącznie	182 715 903,02	182 715 903,02	0	0
20%	Ekspozycje łącznie	16 399 216,19	16 399 216,19	3 279 843,24	262 387,00
35%	Ekspozycje łącznie	34 789 414,11	34 789 414,11	11 530 636,00	922 451,00
50%	Ekspozycje łącznie	5 548 509,35	5 548 509,35	2 774 254,68	221 940,00
75%	Ekspozycje łącznie	278 360 574,52	278 360 574,52	182 270 418,92	14 581 634,00
100%	Ekspozycje łącznie	216 853 474,58	190 858 645,07	165 562 254,42	13 244 980,00
150%	Ekspozycje łącznie	25 735 912,56	25 234 683,60	37 852 025,39	3 028 162,00
EKSPOZYCJE ŁĄCZNIE		760 403 004,33	733 906 945,86	403 269 432,64	32 261 554,00

47.3. Informacja na temat wartości zabezpieczeń prawnych oraz innych pozycji wpływających na pomniejszenie wymogu kapitałowego z tytułu ryzyka kredytowego.

Nie wystąpiły w 2016 roku.

48. Informacja dla wszystkich rodzajów aktywów finansowych analizę wiekową przeterminowanych na dzień bilansowy aktywów finansowych wg wartości bilansowej w podziale na aktywa finansowe bez utraty wartości i z utratą wartości.

(dane w zł)			
1. Należności bez utraty wartości	Sektor finansowy	Sektor niefinansowy	Sektor instytucji rządowych i samorządowych
Nieprzeterminowane	121 324 363,00	397 512 181,00	4 292 396,00
Przeterminowane od 1 dnia <= 30 dni		14 802 494,00	
Przeterminowane > 30 dni <= 90 dni		8 260 018,00	
Przeterminowane > 90 dni <= 180 dni		5 907 005,00	
Przeterminowane > 180 dni <= 1 roku		52 557,00	
Przeterminowane > 1 roku		16 092,00	
Łącznie należności bez utraty wartości	121 324 363,00	426 550 347,00	4 292 396,00

2. Należności z utratą wartości	Sektor finansowy	Sektor niefinansowy	Sektor instytucji rządowych i samorządowych
Nieprzeterminowane		2 135 436,00	543
Przeterminowane od 1 dnia <= 30 dni		495 283,00	
Przeterminowane > 30 dni <= 90 dni		356 474,00	
Przeterminowane > 90 dni <= 180 dni		6 458 587,00	
Przeterminowane > 180 dni <= 1 roku		4 430 490,00	
Przeterminowane > 1 roku		22 873 957,00	
Łącznie należności z utratą wartości	0	36 750 227,00	543
Należności łącznie	121 324 363,00	463 300 574,00	4 292 939,00

49. Informacje o charakterze i celu gospodarczym zawartych przez bank umów nieuwzględnionych w bilansie w zakresie niezbędnym do oceny ich wpływu na sytuację majątkową, finansową i wynik finansowy banku;

W 2016 roku nie wystąpiły.

50. Bank nie prowadzi działalności powierniczej.

51. Bank nie posiada wierzytelności i papierów wartościowych objętych sekurytyzacją.

52. Informacje z zakresu rachunku przepływów środków pieniężnych:

52.1 W rachunku przepływów pieniężnych Banku uwzględnił następujące środki pieniężne: środki pieniężne w kasach, środki na rachunkach bieżących i pomocniczych, rachunku rezerwy obowiązkowej oraz środki na lokatach jednodniowych. W tabeli poniżej zaprezentowano środki pieniężne na początek i koniec okresu ujęte w przepływach pieniężnych.

(dane w zł)

Wyszczególnienie	Stan na początek okresu sprawozdawczego		Stan na koniec okresu sprawozdawczego	
	Wartość w zł	Struktura %	Wartość w zł	Struktura %
Kasa i operacje z Bankiem Centralnym	10 623 665,54	31,38%	9 651 024,90	24,31
Należności od sektora finansowego bieżące	18 272 206,90	53,98%	19 222 136,06	48,41
Środki na lokatach jednodniowych O/N	4 957 139,40	14,64%	10 829 769,92	27,28
Razem	33 853 011,84	100,00%	39 702 930,88	100%

52.2 Wyjaśnienie na temat przyjętego podziału działalności na operacyjną, inwestycyjną i finansową

W rachunku przepływów pieniężnych zastosowano następujące kryteria podziału działalności:

Działalność operacyjna - podstawowy rodzaj działalności Banku oraz inne rodzaje działalności nie zaliczone do działalności inwestycyjnej lub finansowej.

Działalność inwestycyjna – działalność, której przedmiotem jest nabywanie lub zbywanie rzeczowych aktywów trwałych, wartości niematerialnych i prawnych, długoterminowych inwestycji, aktywów finansowych oraz wszystkie związane z tym koszty i korzyści, z wyjątkiem dotyczących podatku dochodowego.

Działalność finansowa - działalność, której przedmiotem jest pozyskiwanie innych, niż działalność operacyjna, źródeł finansowania łącznie ze związanymi z nimi kosztami, w tym zwiększających kapitał własny.

52.3 Wykaz korekt oraz wpływów i wydatków do pozycji: "Pozostałe korekty", "Pozostałe wpływy" i "Pozostałe wydatki", których kwoty przekraczają 5% ogólnej ich sumy z danej działalności.

W pozostałych korektach nie wystąpiły kwoty przekraczające 5% sumy danej działalności.

52.4 Przyczyny powstania różnic pomiędzy zmianami stanu pozycji w bilansie oraz zmianami tych samych pozycji wykazanymi w rachunku przepływów środków pieniężnych.

W rachunku przepływu pieniężnych z działalności operacyjnej zmiana stanu należności od sektora finansowego jest skorygowana o wartość środków pieniężnych zgodnie z klasyfikacją wskazaną w 52.1.

53. Informacje w odniesieniu do sprawozdania finansowego sporządzonego za okres sprawozdawczy, w ciągu którego nastąpiło połączenie Banków.

W 2016 roku nie wystąpiły.

54. Wspólne przedsięwzięcia, które nie podlegają konsolidacji, w 2016 roku nie wystąpiły.

55. Dane o wartościach instrumentów finansowych klientów, zapisanych na rachunkach papierów wartościowych, wycenionych według zasad określonych w rozporządzeniu na ostatni dzień okresu sprawozdawczego.

W 2016 roku nie wystąpiły.

56. Informacje o towarach giełdowych klientów w ujęciu wartościowym i ilościowym.

W 2016 roku nie wystąpiły.

57. Informacje, które mogłyby w istotny sposób wpłynąć na ocenę sytuacji majątkowej, finansowej oraz wynik finansowy.

W 2016 nie wystąpiły.

Sporządziła: Urszula Wojewoda

Piaseczno 09.03.2017 r.

Zarząd Banku Spółdzielczego Piasecznie

Główny Księgowy
Urszula Wojewoda

BANK SPÓŁDZIELCZY
W PIASECZNIE

Z-ca Prezesa Zarządu

Jolanta Rożek

Członek Zarządu

Marzena Guryłowa-Grzejek

PREZES ZARZĄDU

Kazimierz Grabowski

Członek Zarządu

Anna Skrók